

Ilie Dan

“POVESTEA”
UNOR NUME



TIPO MOLDOVA

ILIE DAN

“POVESTEA”
UNOR NUME

Redactor: *Aurel Ștefanachi*

ISBN 978-973-168-047-7

© Tipo Moldova

Editura Tipo Moldova este acreditată de Consiliul Național
al Cercetării Științifice din Învățământul Superior (C.N.C.S.I.S.)

Iași, 2009

Editura **Tipografia Moldova**,
E-mail: office@tipomoldova.ro

ILIE DAN

**“POVESTEA”
UNOR NUME**

TIPO MOLDOVA

In amintirea mamei,
VERONICA DAN

Argument

Numele proprii, în orice limbă, se deosebesc în multe privințe de cele comune, având un statut propriu în sistemul lexical. Aceste diferențieri se referă la sensul originar, etimologia, morfo-sintaxa și grafia lor (inclusiv transcrierea fonetică de la o limbă la alta, mai ales că în legătură cu ultimul aspect, pe tot globul numele proprii se scriu cu majusculă). Legate de locuri (munți, dealuri, văi, păduri, lunci, lacuri, ape curgătoare, sate, comune, cătune, orașe, terenuri arabile ș.a.) și de persoane (nume de familie, prenume sau nume de botez, porecle și supranume), numele proprii prezintă un interes major pentru diferite ramuri ale științei: istorie, arheologie, lingvistică, folclor, geografie, sociologie și etnografie. Ele constituie un fel de “arhivă” nescrisă a istoriei și a limbii unui popor, fiind adevărate “inscripții” păstrate în timp în graiul de toate zilele, fiindcă sunt strâns legate (într-un raport de condiționare reciprocă), îndeosebi toponimele (nume de locuri), prin origine și evoluție, de istoria, mentalitatea și limba românilor din toate zonele geografice în care viețuiesc, în neîntreruptă continuitate, de mii de ani.

Nu de puține ori, am fost întrebat, chiar și de către persoane cu studii superioare (firește, altele decât cele filologice sau istorice), de ce un anume loc sau o persoană este numită într-un fel original, prin abstractizare și individualizare a realității înconjurătoare; care este originea unui toponim sau

antroponim (nume de persoană) dintr-o arie geografică oarecare; are, oare, un nume propriu din limba română legătură cu istoria unei localități, existente sau dispărute, a unei familii sau cu modul specific de a numi spațiul existențial al unei comunități umane (locuri, oameni, natură, societate ș.a.)? La toate aceste întrebări, în funcție de fiecare caz, răspunsul este da, chiar dacă nu vom putea găsi soluții probate științific, pe baza documentelor istorice și a unor anchete pe teren, pentru multe nume proprii, mai ales în cazul celor care se referă la persoane, unele fiind foarte vechi (cele biblice sau creștine) – atestate de literatura antică și de Biblie – și greu de explicat în ceea ce privește etiologia (cauza) și etimologia (originea). Realizând un segment de onomastică (ramură a lingvisticii care se ocupă cu studiul numelor proprii), acest prim volum încearcă să prezinte aspectele variate pe care le oferă toponimia și antroponimia românească, în general, și cea din Moldova, în special. Ele se referă la referent (loc sau persoană), atestări documentare, familie de cuvinte, răspândire și etimologie. De aceea, suntem încredințați că această carte va interesa pe cercetători, profesori, preoți, studenți și elevi, dar și pe cei care se arată preocupați de originea, evoluția și originalitatea limbii române pe plan european.

Autorul

CUPRINS

ARGUMENT	7
I NUME DE LOCURI	9
AGAPIA.....	11
ARDEAL.....	15
BOHOTIN.....	17
BORZEȘTI.....	20
BOTOȘANA.....	22
BUCOVINA.....	25
BUCUREȘTI.....	27
CACICA.....	30
CAJVANA.....	32
COMĂNEȘTI.....	35
COSTÂNA.....	37
COZMEȘTI.....	39
IAȘI.....	41
MIRCEȘTI.....	44
MOLDOVA.....	46
NEGREȘTI.....	50
ODOBEȘTI.....	53
ONEȘTI.....	55
PÂRTEȘTI.....	57
PUTNA.....	59
RÂDUCĂNENI.....	62
SOLCA.....	64
SĂLIȘTE.....	67
SIRET.....	70
SOLONEȚ.....	72
SUCEAVA.....	75
ȘTIUBEIENI.....	78
TODIREȘTI.....	80
II NUME DE PERSOANE	83
ADAM.....	85

ANA	87
ANASTASIE	90
ANDREI	93
ANTON	97
BOGDAN	100
CONSTANTIN	103
DAN	107
DUMITRU	109
ECATERINA	112
ELENA	115
EUFROSINA	118
EUGEN	120
EVA	123
GAVRIL (GABRIEL)	124
GHEORGHE	127
GRIGORE	132
IGNAT	135
ILIE	137
ION	140
IRIMIA	145
MARIA	148
MIHAI(L)	151
NICHITA	155
NICOLAE	158
PARASCHEVA	162
PAVEL	164
PETRU	167
ȘTEFAN	171
VASILE	174
VERONICA	177
III NUME DE SĂRBĂTORI	179
BOBOTEAZĂ	181
CRĂCIUN	184
PAȘTI	187
BIBLIOGRAFIE GENERALĂ	190